

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

Casopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravištv
je v Ljubljani v Gregorčičevi
ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. nr. 11.953 v Ljubljani
št. 11.953 — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Liubliana, torek 4. avgusta 1936

Cena posameznih številki Din 1*50

Izseljenci in naša zunanja trgovina

Izguba italijanskega trga ter plačilne težkoče za naš izvoz v Nemčijo nas silijo, da pridobimo svojemu blagu tudi druge trge. Prvi pogoj je seveda, da dosežemo z državami, ki bi prišle za naš izvoz v poštev, ugodne trgovinske pogodbe. To nalogo pa smo — kakor tudi mnoge druge — temeljito zamenarili, kakor kaže žalostna resnica, da smo mi čisto zadnja država, ki bo sklenila trgovinsko pogodbo z Argentino.

Se bolj pa smo zanemarili drugo ugodno priliko, ki bi mogla olajšati dostop našega blaga na tuje trge, to je naših številnih izseljenjskih kolonij v drugih državah. Ni skoraj pomembnejšega pristanišča ali prestolnice na svetu, v kateri ne bi živel tudi ugleden jugoslovanski izseljenec. Vsi ti bi mogli nam ustvariti prvo možnost za dostop na tuje trge. Seveda pa je težko začeti s kakšno sistematično akcijo v tem pogledu, ko pa še danes nimamo nobenega izseljenjskega katastra. Pred dobrim četrstoletjem so že naši študenti v Pragi zahtevali, da se sestavi in izda izseljenjski kataster, toda njih zahteva ni bila izpolnjena pred vojno in je ostala nerešena tudi po vojni. Tako pa sploh ne vemo, kje so povsod naši ljudje in na katere bi se mogli v tej ali oni stroki najuspešneje obrniti.

Seveda je tu še neka druga težava, ki je tudi ni mogoče prezeti. Za naše izseljence smo se namreč vsa leta tako malo brigali, da bi bil že čudež, če bi se oni brigali za nas. Samo denar smo sprejemali od njih in z njih doneski so se vzdrževali celi okraj. Sami pa nismo storili za nje prav nič. Še bolj smo krivi pred njimi! Spominjamo samo na težke izgube, ki so jih doživeli izseljenci, ko so zaupali denar nekim našim propadlim denarnim zavodom. Naši izseljenci, ki so prisluzili denar pri najtežjem delu v rudnikih in si privarčevali za naše razmere premoženje, so zaradi polomov teh denarnih zavodov izgubili prav vse, da so bili na starost brez vseh sredstev. Nismo takrat priskočili tem žrtvam naših neurejenih razmer na pomoč, razen onim, ki so zaupali denar srbski zemljoradniški banki, zato je tudi danes težko zahtevati od izseljencev, da se kljub vsem razočaranjem zopet žrtvujejo za svojo staro domovino.

Toda kljub vsemu bo treba to poskusiti. Kajti za prodiranje na tuje trge, so izseljenci skoraj nenadomestljivi. Oni poznajo potrebe in navade tujega trga, oni so že v praktičnem življenju spoznali, kako treba delati in zato je treba tudi njim prepustiti, da organizirajo naš izvoz v tuje dežele. Pri tem bo mogoče tudi marsikateremu izseljencu nuditi lep zaslužek in s tem bomo popravili tudi del svoje krivde iz prejšnjih let.

Velikanski kapital moremo imeti v svojih izseljencih, če se seveda tega kapitala le količkaj skušamo poslužiti. V Sev. združ. ameriških državah so naravnost velike kolonije Slovencev in Jugoslovanov, ki imajo ugled v tamošnjem svetu in tudi uspeh v poslovnem svetu. Imamo nadalje močne kolonije v Kanadi, Argentini, Franciji, Nem-

čiji, Belgiji, Holandski, Egiptu, Chile, Avstraliji itd., poleg tega pa še posameznike v vseh delih sveta. Imamo ugledne fabrikante na Kitajskem in v Mandžuriji, imamo poslovne ljudi v Južni Afriki itd., povsod po svetu se najde kak naš človek.

Imamo pa tudi dosti dobrega in cenenejšega blaga, ki bi ga mogli z uspehom nuditi po svetu. Da ne znamo sami direktno prodajati dalmatinskega vina, da izvažamo

le živo živino, mesto da bi izvažali klobase, salame itd., je silen dokaz naše gospodarske nedoraslosti, ki se tu kaže prav tako, ko pri izvozu nepredelanih rudnin. Imamo blago, ki je konkurenčno na tujih trgih in zato imamo možnosti, da po svojih izseljencih vzbudimo na tujih trgih za naše blago zanimanje in da ga potem tudi z uspehom prodamo.

Toda popraviti moramo svoj odnos do izseljencev, moramo jih

bolj ceniti, bolj upoštevati in bolj gledati na to, da jih pridobimo za sebe. Ustanavljati bi morali njim knjižnice, pošiljati jim učitelje, da ne bo že druga generacija utonila v tujem morju in jih najprej kulturno trdno navezati na sebe. Kakor delajo vsi drugi narodi, tako moramo delati tudi mi!

Pogoj vsega pa je, da že imamo enkrat izseljenjski kataster, da bomo vsaj vedeli, kje žive naši izseljenci!

narnih zavodov ter se jim sedaj sodnim putem odvzema premoženje, ki jim je potrebno na nadaljnje delo in za njih obstoj. Konkretno je bilo zahtevano, da se z zakonskimi predpisi zaščitijo ona lesna podjetja, ki so v takšnem težkem položaju in da se proti njim ustavijo sodna postopanja in eksekucije. Ta zahteva ni niti najmanj pretirana. Kajti ne zahteva se splošna zaščita po primeru kmečke zaščite, temveč samo individualna zaščita za ona lesna podjetja, ki so zaradi dolgotrajne krize, torej po lastni krivdi, prišla v tako težaven položaj, da kratkoma ne morejo plačati 10 in več odstotkov obresti za svoje stare dolgeve ali pa celo vrniti izposojeni denar. Zahteva po tej zaščiti je tem bolj upravičena, ker uživajo to zaščito tudi denarni zavodi, ki plačujejo svojim starim upnikom največ 2% obresti. Zato se denarni zavodi tudi ne bi mogli upravičeno pritoževati, če se prizna sorazmerna individualna zaščita tudi onim lesnim podjetjem, ki so zaradi splošnih razmer zašla v težave. **Nikakor pa se ne sme dovoliti, da bi brezvestni špekulanti ali pa celo tuji izkoriščali sedanje težkoče naših lesnih podjetij ter za cenen denar postali lastniki njihovega premoženja!**

Zato pričakujemo od kr. vlade, da bo vso svojo pažnjo poklonila sedanjemu težkemu položaju našega lesnega gospodarstva, ki žalibog še vedno ne občuti niti najmanjšega zboljšanja. Upamo, da bo vsaj sedaj kr. vlada izdala potrebne zaščitne ukrepe v smislu že ponovno predloženih konkretnih predlogov našega lesnega gospodarstva, zlasti pa da bo nujno rešila vprašanje organizacije našega lesnega izvoza in vprašanje zaščite naših lesnih podjetij glede njih starih dolgov denarnim zavodom.

8 mesecev slovenska lesna industrija že brez posla

A še vedno nobene pomoči!

Očitno se nam je že, da preveč strastno zahtevamo pomoč za slovensko lesno industrijo in lesno gospodarstvo in da preveč poudarjamo, kako še vedno čaka slovensko lesno gospodarstvo zaman na obljubljeni pomoči iz Beograda. Da pa nismo pretiravali, dokazuje članek, ki ga je objavil »Jugoslovanski Kurir« s posebne strani in ki ponavlja vse to, kar smo mi v glavnem že ponovno trdili. Kot potrdilo upravičenosti zahtev slovenskih lesnih trgovcev, industrijcev in gozdnih posestnikov objavljamo zato članek beograjskega informativnega lista v celoti. Glasi se:

»Ukrepi vlade za ureditev naših gospodarskih razmer in dviga kupne moči prebivalstva, so vzbudili v naših trgovskih in industrijskih krogih splošno zadovoljstvo. Zlasti se odobrava najnovjši ukrep vlade glede intervencije Prizada pri odkupu pšenice, da se doseže cena naše pšenice, ki bo v skladu s svetovno pariteto ter da se s tem vsaj nekoliko zagotovi rentabilnost te naše najvažnejše kmetijske proizvodnje. (Tu moramo dostaviti, da se te zadovoljnosti v Sloveniji zelo malo opaža. Op. ured.) Pasivni kraji bodo sicer s tem nekoliko zadeti, ker bodo morali plačevati žito in moko po višji ceni (kar bo seveda zopet najbolj občutila Slovenija. Op. ured.), toda vprašanje cen agrarnih proizvodov je treba presojati s splošno-državnega in narodnogospodarskega stališča, ne pa samo s stališča posameznih pokrajin ali posameznih gospodarskih panog. Če bo mogel kmetovalec zbog večje rentabilnosti svojega dela v večji meri kupovati obrtniške in industrijske proizvode, bo s tem pomagano tudi drugim gospodarskim slojem.

Toda pomoč, ki jo daje naša kraljevska vlada našemu gospodarstvu, ne sme biti enostranska! Prav je, če se pomaga kmetovalcu v žitorodnih krajih, toda zato se ne bi smeli zanemariti drugi kraji, ki so prav tako važni za državo in njene finance. Danes je žal položaj takšen, da je skoraj vsem panogam gospodarske delavnosti potrebna pomoč in zaščita. To velja zlasti za gozdno gospodarstvo, ki je zaradi sankcij, oziroma zaradi protisankcij pretrpelo ogromne izgube. V mesecu januarju je bila v Ljubljani pod predsedstvom ministra za gozdove in rudnike ter v navzočnosti več članov kraljevske vlade velika gospodarska konferenca, na kateri se je razpravljalo o težkem položaju gozdnega gospodarstva ter o potrebnih zaščitnih ukrepih. Takrat so bili formulirani v 22 točkah konkretni

predlogi, ki bi jih bilo treba izvesti, da se obvaruje naše lesno gospodarstvo pred popolnim propadom. Nič nemogočega se ni zahtevalo in nič, kar bi bilo združeno z velikimi materialnimi žrtvami za državno blagajno!

Pa kljub temu so vsi ti predlogi ostali neizpolnjeni, na papirju!

Oni posamezni ukrepi, ki so bili izdani, pa niso niti najmanj koristili lesni trgovini in industriji v Dravski banovini in v Gorskem Kotaru. Položaj gozdnega gospodarstva teh področij je danes prav tako težaven, kakor je bil meseca januarja, ko je bila ona impozantna gospodarska konferenca v Ljubljani, ko so gospodarski krogi z obupom klicali na pomoč in s katere smo se razšli, v prepričanju in najboljši veri, da se bo vsaj našim glavnim zahtevam ustreglo.

Naša lesna podjetja so že osem mesecev brez vsakega zaslužka, oziroma so navezana le na malo lokalno trgovino

Njih usodo deli velika množica kmetovalcev, ki se le v manjši meri bavijo s pridobivanjem žita, ki pa žive v glavnem od svojega gozdnega posestva ali pa so zaposleni v lesni industriji in trgovini kot vozniki, gozdni delavci itd. V kolikor morajo posamezna podjetja, da preprečijo propadanje surovega lesa, proizvajati večje količine lesa, kakor pa jih morejo oddati na domačem trgu, imajo pri tem še znatne režijske stroške, katerih kritje je pri današnjih finančnih razmerah še zlasti težavno. Zato so vsi znaki za bodočnost izredno slabi.

Zaradi novih smeri v italijanski zunanji trgovini ni mogoče računati kljub odpravi sankcij z večjim izvozom v Italijo, ki je naravno tržišče za naš les. V čezmorskih državah pa naša mala in srednja podjetja — velikih podjetij v Dravski banovini in v Gorskem Kotaru pa v glavnem ni — ne morejo najti nadomestila za izgubljeni italijanski trg. V čezmorska tržišča je namreč mogoče izvažati les samo v velikih količinah ter morejo zato na teh tržiščih z uspehom tekmovati s tujo konkurenco samo naše velike in finančno zelo krepke firme, zlasti Šipad. Nima smisla prikrivati si resnice, temveč resnici je treba hrabro pogledati v oči!

Edino rešitev vidimo v močni organizaciji našega lesnega izvoza

Če je bila takšna organizacija izvedljiva glede drugih naših važ-

nih izvoznih predmetov, kakor na primer žita, ne vidimo nobenega prepričujočega razloga, da se ne bi mogla izvesti enaka tudi za izvoz lesa. Organizacije lesnega gospodarstva so predložile kr. vladi v tem pogledu že pred daljšo dobo konkretne predloge. Sedanji položaj našega gozdnega gospodarstva zahteva imperativno nujno rešitev tega vprašanja! Ureditev tega važnega vprašanja ne smejo ovirati morebitni ugovori posameznih interesentov, ki hočejo iti svojo pot brez ozira na občno korist. Vsako odlaganje rešitve tega vprašanja nam prinaša samo novo škodo!

Individualno zaščito za lesna podjetja!

Na konferenci lesnega gospodarstva januarja meseca v Ljubljani je bila postavljena kot ena glavnih zahtev, da se s smotrenimi ukrepi prepreči propadanje onih lesnih podjetij, ki zaradi večletne akutne gospodarske krize ne morejo zadostiti svojim obveznostim do de-

Kupčevanje z nečlani treba prepovedati vsem zadrugam brez izjeme

Prometni minister dr. Spaho je izdal odlok, s katerim se prepoveduje vsem nabavljalnim zadrugam železniških nameštencev vsako prodajanje živih in drugega blaga nečlanom.

Z odkritim zadoščanjem pozdravljam ta odlok prometnega ministra, saj je bilo z njim ustrezno eni najstarejših in najbolj utemeljenih zahtev trgovstva vse Jugoslavije. Da pa bo imel odlok prometnega ministra tudi poln učinek in da bo v resnici prinesel trgovini, našemu gospodarstvu in tudi državni blagajni oni učinek, ki ga more dati, pa je potrebno, da bo tudi poskrbljeno za primereno kontrolo,

da se bo ta odlok tudi v resnici izvajal.

Ta kontrola nikakor ni težka, saj je znano, koliko ima vsaka zadruga članov in koliko more zato maksimalno potrošiti blaga. Če torej zadruga proda več sladkorja, kolikor ga pa more po številu svojega članstva potrošiti, potem je to jasen dokaz, da kupčuje ta zadruga tudi z nečlani in nobene druge posebne uredbe ni treba. Seveda pa ne bi smela biti ta kontrola samo formalna, da bi se na vse zadnje imenovali celo iz vrst zadrug oni, ki bi pregledovali poslovanje nabavljalnih zadrug. Če

naj ima ta kontrola kakšen smisel, če naj ne bo le pesek v oči, potem treba dati jamstvo že z imenovanjem komisij, da bo kontrola nepristranska, objektivna in učinkovita. Zato bi bilo edino pravilno, če bi prometni minister pritegnil k tej kontroli tudi zastopnike trgovskih organizacij. V tem primeru pač nihče ne bi mogel niti hotel količkaj podvomiti o pravilnem poslovanju te kontrole. Na ta način pa bi bilo doseženo tudi edino resnično jamstvo, da se bo odlok prometnega ministra tudi v resnici izvajal.

V sporočilu o izdanem odloku prometnega ministra pa pogrešamo tudi vest o kazenskih sankcijah, ki bi zadele nabavljalno zadrugo, katera ne bi spoštovala odloka prometnega ministra. Brez teh kazenskih sankcij je vsa veljavna odloka silno problematična, kajti kdo se naj boji odloka, ki ne napoveduje kazni za primer kršitve. Šele z objavo kazenskih sankcij bo dobil odlok tudi ono avtoriteto, ki je potrebna, da bodo ljudje spoštovali njegove določbe. **Odloki brez kazenskih sankcij so vedno le papirnati odloki, ki nimajo nobene prave cene!**

Končno pa je treba naglasiti še eno nujnost, da je namreč treba enako prepoved izdati za vse na-

bavljalne zadruga, ne pa le za železničarske. Če bi ostalo le pri prepovedi prometnega ministra, potem bi izgledalo, kot da je bila samo za železničarske zadruga potrebna takšna prepoved, kakor da bi samo one prodajale nečlanom. To pa nikakor ni res in so na splošno nekatere druge nabavljalne zadruga še v čisto drugačnem obsegu prodajale svoje blago nečlanom ko železničarske. Zato se mora tudi enaka prepoved ko za železničarske nabavljalne zadruga izdati tudi za vse druge nabavljalne zadruga. Prav tako pa je treba tudi pri vseh drugih nabavljalnih združenjih poskrbeti za učinkovito kontrolo, da se bo prepoved izvajala in da ne bo ostala le na papirju. Zato pa treba tudi za te zadruga določiti kazni, če bi kršile to prepoved.

Pri tej priliki pa si dovoljujemo še majhen apel na davčno upravo. Nabavljalne zadruga, ki kupčujejo tudi z nečlani, izgube po zakonu davčno proročilo. Naj bi organi davčne uprave tudi pri nabavljalnih združenjih preiskovali z isto strogostjo, če res prodajajo blago samo članom, kakor preiskujejo pri trgovcih njih davčne napovedi. In če s tem bi bila marsikatera zloraba davčnih proročil preprečena, državna blagajna pa bi imela več dohodkov.

Celo delo naj se naredi in ne le polovičarsko! Zato vsem nabavljalnim združenjem prepovedati prodanje blaga nečlanom, s strogo kontrolo in primernimi kazenskimi sankcijami pa poskrbeti, da te prepovedi ne bodo veljale le na papirju.

Janez Hieng

Nenadoma, da so vsi zastrmeli, se je večeraj popoldne po Ljubljani razširila vest, da je umrl v Slajmerjevem sanatoriju Janez Hieng, podravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Ljudje kar niso mogli verjeti tej vesti, saj je bil Janez Hieng znan kot vedno čil, zdrav in dobro razpoložen človek, da je veljal kar kot vzgled zdravega moža. Pa prejšnji petek je nenadoma moral v Slajmerjev sanatorij, kjer so ugotovili angino pectoris. Po operaciji je nastalo vnetje in vsa zdravstvena nega je bila zaman. Ivan Hieng nas je zapustil za vedno.

Pokojni Janez Hieng je bil eden najodličnejših bančnikov, kar smo jih imeli. Po dovršeni trgovski akademiji v Trstu, ki jo je dovršil z odličnim uspehom, je bil sprejet v službo pri Avstro-ogrski banki, kjer se je v kratkem času odlično uveljavil. Po preobratu je vstopil v Kreditni zavod v Ljubljani ter v kratkem postal eden prvih uradnikov tega odličnega našega denarnega zavoda. S svojim obširnim in temeljitim jezikovnim znanjem, s svojim suverenim obvladanjem vse bančne stroke ter s svojim vedno prijaznim in vzgledno uglajenim vedenjem je bil eden onih nenadomestljivih uradnikov, na katerih se je mogel zavod vedno zanesati.

A ne samo vodstvo zavoda, tudi vsi uradniki in nameščenci zavoda bodo Janeza Hienga težko pogrešali, saj je bil vedno iskren in zanesljiv tovariš.

Še težje pa bo seveda pogrešala svojega dobrega očeta njegova rodbina, kateri je bil vedno ljubeč soprog in skrben oče. Naše globoko sožalje težko prizadeti rodbini. Prav tako pa tudi ugledni rodbini Hiengovi, iz katere je izhajal pokojnik in ki je dala našemu gospodarstvu toliko zaslužnih mož.

V vedno svetlem spominu nam bo ostal Janez Hieng!

Himen. Na Bledu se je poročila hčerka našega zaslužnega slovenskega industrialca in predsednika velesojna g. Ivana Bonača, gđ. Hilda z industrialcem Ernestom Ehrlichom. Mlademu paru tudi naše najiskrenejše čestitke.

Debata o delavskih stawkah

Ali je res važnejši prestiž delavskih organizacij od interesov delavstva

Politične vesti

V jugoslovanskih listih se je začela glade na pogoste stawkske debate o delavskih stawkah. Pri tem nekateri listi naglašajo, da se večina stawk ne vodi zaradi zboljšanja gmotnega položaja delavstva, temveč iz prestižnih vzrokov raznih delavskih organizacij in voditeljev. V podkrepitev te trditve se navaja kot šolski primer stavka delavstva v tvornici svile Drag. Rističa v Novem Sadu. Tu je delalo delavstvo pred stavko v treh izmenjavah ter je bilo zaposlenih 400 delavcev. Po stavki pa je tvornica delala le v eni izmenjavi ter je bilo 200 delavcev odpuščenih. Uspeh stavke je bil torej samo ta, da je prišlo 200 delavcev ob kruh. Nekateri pravijo zato, da so oni, ki so gnali delavstvo v stavko, morali tudi vedeti, kakšen je položaj v tvornici in da zato nikakor ne bi smeli začeti s stavko, ker bi pač morali uganiti, da se bo stavka pri majhni zaposlitvi tvornice končala za delavstvo katastrofalno. To se je tudi zgodilo. To je dokaz, da se stavka v Osijeku ni začela toliko zaradi zboljšanja gmotnega položaja delavstva, ko zaradi raznih delavskih organizacij, ki so hotele s stavko dobiti vpliv na delavstvo. V osješki tvornici je bilo namreč od vseh 400 delavcev samo 40 organiziranih, da je prejšnja trditve kar verjetna.

V resnici se tudi opaža oživljena delavnost raznih delavskih organizacij in voditeljev, da bi pridobili za sebe delavstvo. Posebno na Hrvaškem je to prizadevanje zelo živo in delavstvo je prisiljeno, da sledi tem organizacijam, čeprav nima zato dosti volje. To se je zlasti pokazalo pri stavki v tvornici »Tivart« v Varaždinu. Tu se ni vodila le borba med delavstvom in podjetjem, temveč še bolj vroča borba med radićevo Hrvatsko delavsko zvezo in socialistično organizacijo. Oprta na političen vpliv in moč HSS je sicer pri stavki zmagala Hrvatska delavska zveza, toda ko so kmalu nato bile v tvornici tajne volitve delavskih zaupnikov, je ostala Hrvatska delavska zveza v velikanski manjšini. Jasen dokaz, da so delavci le neradi in prisiljeni sledili Hrvatski delavski zvezi v stavki.

Ti primeri dokazujejo, da se v Jugoslaviji stawkske v resnici vodijo dostikrat le iz prestižnih razlogov delavskih strani in voditeljev. Napočeno pa bi bilo to generalizirati in prav tako v vsaki stavki videti komunistično rovarjenje, ki ga je treba zatreti s policijsko silo. Kajti nesporno je tudi to, da so v mnogih podjetjih, zlasti na vzhodu in jugu države, delavci tako slabo plačani, da je zanje stavka skoraj edini izhod. Če bi se to dogajalo le pri podjetjih, ki sama komaj životarijo, bi bile te nizke mezde še nekoliko razumljive. Toda dogaja se, da plačujejo delavce slabo tudi podjetja, ki so zaradi zaščitnih carin visoko dobičkanosna in kjer ni resnega izgovora za nizke mezde. Danes je čas takšen, da mora imeti tudi podjetnik socialni čut, ker bi se sicer mogla nasprotja med delavstvom in delodajalci tako poostriti, da bi moglo priti do najbolj resnih dogodkov. Zato je v interesu celote, da se delavstvu zajamčijo minimalne mezde. To je tudi najmočnejše sredstvo, ki so zlo in ki škodujejo ne le delodajalcem in delavcem (izguba na zaslužku), temveč vsemu gospodarstvu.

Vprašanje minimalnih mezd postaja zaradi stawk znova in v še večji meri aktualno. Poudariti pa je treba takoj, da ima vprašanje minimalnih mezd smisel le, če se določijo te za vso državo, da ne bo mezdno vprašanje tudi pobuda za nelegalno konkurenco. Prepričani smo tudi, da bi vprašanje minimalnih mezd tudi že prišlo z mrtve

točke, če bi se delavske organizacije bolj zavzele za to vprašanje. Kakor pa vse kaže, se delavske organizacije ne navdušujejo posebno za rešitev vprašanja minimalnih mezd, ker bi pač zadovoljno delavstvo mnogo manj imelo smisla za delavske organizacije. To bi zopet dokazovalo, da je nesrečni prestiž organizacij in delavskih voditeljev pri stawkah v resnici važnejši od zboljšanja socialnega položaja delavstva.

Slovenski industrialci so ne le praktično v svojih podjetjih do-

kazali socialni čut, temveč so tudi v Beogradu odločno nastopili za uvedbo minimalnih mezd v vsej državi. Le v korist delavstvu bi bilo, če bi delavske organizacije slovenske industrialce pri tem odločno podprele. Žal pa se to ni zgodilo in tako smo skoraj res prisiljeni pridružiti se mnenju, da se pri nas začno dostikrat stawkske ne zaradi zboljšanja socialnega položaja delavstva, temveč zaradi prestiža onih, ki hočejo biti voditelji delavstva. Da ni to zdrav pojav, ni treba posebej razlagati.

Razprave pred davčnim odborom

Davčne odmere trgovcem.

Kakor razglasa davčna uprava za mesto Ljubljana se bodo obravnavali predlogi davčne uprave za naslednje pridobitne stroke.

1. dne 14. avgusta ob pol 9. uri: Trgovina z manufakturo, konfekcija in galanterijo.

2. dne 17. avgusta ob pol 9. uri: Trgovine z modnimi blagom, modistinjne, urarji, zlatarji, pasarji, optiki, fototrgovine, gravirji, puškarji, krznarji, drogerije, razni 1/4.

3. dne 18. avgusta ob pol 9. uri: Trgovine z železino, s posodo, steklom, porcelanom, perutninami, ribami, konji, živino, barvami, olji, keramiko, bencinom, slaščicami, glasbili, črevami, čebelarskimi izdelki, gradbenim materialom, cerkvenimi potrebščinami, zobotebebi, kožami, tehn. elektrotehničnimi predmeti, alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami, sodavičarji, kisarne.

4. dne 19. avgusta ob pol 9. uri: Starinariji, razna obrtna podjetja 1/2, in sicer: vrvarne, dežnikarji, nožarji, brivci, izdelava uniform, za loge pohištva, krojaške potrebščine, tapetniki, mesarske potrebščine, kurivo in suha roba, z lesom, menjalnice, kino-podjetja, časopisi, vsakovrstna podjetja, 1/12, in sicer: plakaterji, izdelovalci gorčice, igralnih miz, pralnice-likalnice, čistilnice, najemniki hlevov, kopirni zavodi, stražarski zavodi, peskopipi, garderobe, tiskarne, gramozne jame, klišarne, kemotehnični

izdelki, reklamna podjetja, šoferške šole in pogrebni zavodi.

Seznami teh davčnih zavezancev so razgrnjeni na vpogled v pisarni mestnega poglavarstva od 3. do 10. avgusta.

Kdor od davčnih zavezancev je mnenja, da mu je davčna osnova odmerjena previsoko, naj se obrne na enega članov davčnega odbora, in sicer: gg. Antona Verbiča, trgovca, Stritarjeva ulica, Pavla Fabianija, trgovca, Stritarjeva ulica, Ivana Bahoveca, trgovca, Stari trg, Staneta Vidmarja, trgovca, Pred škofijo (tel. št. 27-84) in Ivana Ogrina, stavbenika, Sredina št. 15 (Prule).

Trgovci, ki imajo trgovino z delikatesnim blagom v zvezi z vinotočem, se naj obrnejo do člana davčnega odbora g. Joška Lauterja, gostilničarja, Kopitarjeva ulica (gostilna »Činkolek«).

Vsi trgovci, člani Združenja trgovcev v Ljubljani, bodo od Združenja obveščeni o višini davčne osnove.

Kdor bi si bil v kateri stvari še na nejasnem, naj se obrne na tajništvo Združenja (telefon 29-27), kjer dobi vse potrebne informacije.

Za davčne zadeve, ki se bodo obravnavale pred davčnim odborom od 16. do 13. avgusta, se je obrniti na člana davčnega odbora g. Antona Verbiča in Pavla Fabianija.

Ministrski predsednik dr. Stojadinović o sušaškem pristanišču

Na povratku iz Črne gore in Kotorja se je ustavil ministrski predsednik dr. Stojadinović na Sušaku, kjer je po oficialnem sprejemu sprejel tudi novinarje in jim dal krajšo izjavo v bodoči politiki vlade glede naših pristanišč. Predvsem je poudaril, da smatra za nujno, da se z železniškimi zvezami zvežejo Sušak, Martiništica in Baker v eno pristanišče, ker je danes Sušak premajhen, da bi sprejel vse transporte blaga, ki grede skozenj. Nadalje smatra za nujno, da se zgradi moderna turistična cesta iz Sušaka skozi Baker na Krajevico in Crikvenico do Novoga. Prepričan se je, da dela na tej česti ne napredujejo tako, kakor bi bilo želeli.

Tudi novo postajno poslopje mora dobiti Sušak. Nadalje je dejal ministrski predsednik, da se je prepričal tudi o potrebi razširjenja svobodnih carinskih in javnih skladišč na Sušaku.

Ko so vprašali novinarji ministrskega predsednika dr. Stojadinovića za njegovo mnenje, glede nameravane zgraditve pristanišča v Pločah, je dr. Stojadinović izjavil, da smatra sicer to pristanišče za potrebno, da pa je treba pri tem upoštevati tudi potrebe že obstoječih pristanišč. Upati je torej, da se pristanišče v Pločah ne bo začelo kar na slepo graditi.

Italijansko-češkoslovaški trgovinski provizorij

Med Italijo in Češkoslovaško so se vodila dipl. pogajanja, kako urediti medsebojne trg. odnose po odpravi sankcij. Niti Italija niti Češkoslovaška nočeta takoj skleniti definitivne pogodbe, temveč hočeta najprej spoznati, kako se bodo odnosi razvijali in zato bosta sklenili le provizorij, ki bi veljal do srede ali konca septembra.

Italija vztraja na tem, da mora biti v bodoče njena trgovinska bilanca proti Češkoslovaški aktivna. Češkoslovaška se temu načelno ne upira, ugovarja pa višini italijanskega viška. Sicer pa naj bi se trgovinski promet gibal v enaki višini kakor pred sankcijami. Nasprotja pa so nastala glede klirinškega postopanja, dočim Češkoslovaška na njem vztraja. Upajo pa, da bo mogoče tudi v tem vprašanju premostiti nasprotja s kompromisom.

Češkoslovaška delegacija odide za te dni v Rim, da sklene trgovinski provizorij z Italijo.

Ponudbe - povpraševanja

Comptoir Belgo-International, Bruxelles, 50 Rue Neuve, išče glavnega zastopnika in depotista za svoje kozmetične predmete Ya-Pa pod ugodnimi pogoji.

Socialistična »Delavska politika« je objavila v soboto na uvodnem mestu sporazum, ki je bil dosežen med slovenskimi socialisti in doktor Mačkovo skupino v Sloveniji. Obe skupini sta se sporazumeli v naslednjih štirih točkah: 1. Zahtevajo popolno politično in gospodarsko demokracijo za vse državljane, razpust skupščine in razpis tajnih, splošnih in proporcionalnih volitev. 2. Boj vsaki diktaturi in fašizmu. 3. Državo treba preurediti na podlagi popolne enakopravnosti in svobodnega sporazuma Slovencev, Srbov in Hrvatov. 4. Borba za svetovni mir. V vseh drugih svetovnih nazornih in političnih vprašanjih ohrani vsaka skupina svojo popolno samostojnost. Sporazum so podpisali: za socialiste Josip Petejan, Viktor Eržen in dr. Jelenc, za mačkovec pa dr. Kukovec, Stane Vidmar in dr. Lončar.

Po poročilu zunanega ministra Ruđi Arasa je turški parlament soglasno ratificiral dardanelsko pogodbo. O reformi Zveze narodov pa se bo Turčija izjavila šele takrat, ko bodo druge države predložile svoje načrte.

Francoska vlada je začela akcijo za sklicanje mednarodne konference, ki naj razpravlja o dobavljanju orožja španskim upornikom in španski vladi. Če tej zahtevi francoske vlade druge vlade ne bi ugodile, potem zahtevajo francoski levčarji, da Francija dobavlja španski vladi orožje in municijo. Levičarski krogi Francije namreč trde, da sploh ne bi prišlo do upora v Španiji, če ne bi neke države že prej podpirale upornikov z orožjem in letali.

Skupno je dosedaj dobavila upornikom Italija 14 letal. Italijanska vlada pa pravi, da so bila ta letala poslana samo osebno Francu ne pa upornikom, kar pa seveda na stvari prav nič ne izpremeni.

V angleškem parlamentu je izjavil drž. podtajnik v zun. ministrstvu, da so bila iz Anglije poslana v Španijo samo letala za potniški promet. Za prodajo takšnih letal ni potrebno nobenega posebnega dovoljenja in je bila prodaja teh letal navadna trgovska transakcija, ki je vlada ni mogla prepovedati. Anglija pa bo v španskem konfliktu strogo nevtralna.

Španska vlada generala Girala, ki je bila sestavljena večinoma le iz zmernejših levčarjev, je demisionirala in je bila nato sestavljena nova vlada generala Girala, v kateri pa so zastopani tudi komunisti, ki bodo po splošnem mnenju imeli v novi vladi tudi odločilen vpliv. Rekonstrukcija vlade se je izvršila, ker se je upalo, da bodo sedaj levčarji bolj podpirali vlado. Iz istih vzrokov je bila izvršena tudi rekonstrukcija katalonske vlade, v katero so vstopili tudi komunisti.

Španska vlada je začela na severni fronti s svojimi četami ofenzivo in poročila o celi vrsti doseženih pomembnih uspehov. V Oviedu so uporniki od vladnih čet čisto obkoljeni in se še komaj drže. Pred Saragosso so bili potisnjeni uporniki daleč nazaj. Toda tudi uporniki javljajo o svojih uspehih. Na vsak način pa državljanska vojna v Španiji še ne bo kmalu končana.

General Franco je baje objubil Italiji Balearce, če mu proži Italija zadostno vojaško pomoč. Tako uporniki ko Italijanska vlada pa odločno demantirajo to vest.

Italijanski prestolonaslednik je prišel v Berlin. Njegovemu obisku pripisujejo političen pomen.

Uradno se demantirajo vesti o nameravanem sestanku Hitlerja, Mussolinija in Sušnika v Italiji.

Patriotična fronta na Dunaju je priredila veliko protidemokracijsko protestno izvajanje ter zahtevala, da se proti avstrijskim narodnim socialistom energično nastopi.

Z odgoditvijo policijske amnestije za narodne socialiste ostane zaprtih okoli 5000 narodnih socialistov. V Nemčiji so zaradi tega močno ogorčeni ter pravijo, da je ta odgoditev v nasprotju z avstrijsko-nemškimi sporazumom.

Japonska vlada je obvestila britansko vlado, da ne bo znizala številca podmornic, kakor se je zavezala z washingtonskim sporazumom. Mednarodne pogodbe imajo torej vedno manjšo veljavo.

Iz severne Etiopije prihajajo vedno bolj pogoste vesti o napadih etiopskih četnikov na italijanske čete.

Etiopski cesar se bo baje vrnil v Etiopijo ter se pridružil svojim vojakom, ki nadaljujejo borbo proti Italijanom. Baje so etiopske čete zopet zasedle mesto Desie, dočim se okoli Adis Abebe neprestano bitjejo manjši boji.

Denarstvo

Uradni tečaj za mesec avgust

Minister za finance je izdal naslednjo odločbo z dne 27. julija 1936, št. 35.200/VIII.:

Za čas od 1. do 31. avgusta veljajo nastopni tečaji, po katerih se morajo radi pravnega pobiranja taks po zakonu o taksah in odrejanja pristojnosti pri razsojanju preračunavali na dinarsko vrednost vse listine, ki se glase na zlato ali tujo valuto:

1 napoleon	303
1 zlati turška lira	344
1 angleški funt	238
1 ameriški dolar	43.30
1 kanadski dolar	43
1 nemška marka	15.50
1 zlot	8.20
1 avstrijski šiling	8.70
1 belga	7.35
1 pengó	8.80
1 braziljski milreis	2.40
1 egiptovski funt	220
1 urugvajski pezoz	19
1 argentinski pezoz	12
1 turška papirnata lira	34.70
100 albanskih frankov	1410
100 francoskih frankov	288
100 švicarskih frankov	1427.50
100 italijanskih lir	925
100 nizozemskih goldinarjev	2945
100 romunskih lejev	37
100 bolgarskih levov	47
100 danskih kron	976
100 švedskih kron	1120
100 norveških kron	1100
100 pezet	650
100 drahem	41
100 češkoslovaških kron	180
100 finskih mark	96.50
100 letonskih lat	130

Tem tečajem je že priset pribitek (primc), uporabljati pa se morajo tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleonori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih drž. dohodkov;
2. ko se pobirajo pristaniške takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;
3. kot obračunavalni tečaji za angaziranje in potrošnje po proračunu za leto 1935/36. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah, in
4. ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših povojnih državnih zunanjih posojil v zlatu, 7% in 8% Blaire & Comp. in 7% Državne hipotekarne banke, emitirane v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Nabrže je to tiskovna pomoča, ker je tečaj pezeze zaradi državljanske vojne v Španiji nazadoval za 20% in je zato nemogoče, da bi uradni tečaj napredoval od 595— na 650— dinarjev, kakor je objavljeno v Službenih Novinah.

Poletno razpoloženje na beograjski borzi

Letna sezona na naših borzah je skoraj vedno nelzpremenjeno enaka. Na beograjski borzi je bil pretekli teden nekoliko živahnejši promet z državnimi vrednostnimi papirji, ker jih je kupovala javna roka, ki je izkoristila nizke tečaje.

Na pariški borzi so imeli naši državni papirji večinoma padajočo tendenco. Samo papirji z večjim obrestovanjem so bili bolj čvrsti.

Na devizni borzi so le neznatnejše izpremembe. London je še nadalje bil po 238 za funt. Berlin je nekoliko oslabil, nazadoval pa je Dunaj za 5 točk. Odkar Narodna banka ne kupuje več 30% ponujenih šilingov, temveč samo 10 odstotkov, je Dunaj stalno slabjši. Milan je po skoku na 320 zopet nazadoval na 318. Ves promet na devizni borzi je znašal 17 milijonov din, za dva milijona manj ko v prejšnjem tednu. Največ je bilo kupčij v markah, in sicer za 6.6 (prejšnji teden za 7.7) milijona mark.

Olimpiada je utrdila registrsko marko

Zaradi olimpiade in velikega povpraševanja po registrskih mar-

Trgovet izpolni dolžnost, te naroči prvi in poglega plasirati

Pelikan terpentinovo milo za namakanje perila pa

Radost peric

kah se je njih tečaj okreplil. Trenutno veljajo ti tečaji: registrska marka 56%, vezana efektivna marka 24 in pol odstotka, vezana kreditna marka 26 in izseljeniška marka 25 in pol odstotka. Do približno 20. julija je bila vrednost registr-

ske marke samo 50 do 52%, zadnje povišanje je torej posledica olimpijade.

Zlata in devizna podloga švicarske narodne banke je znašala dne 23. julija 1436 milijonov frankov, celotna potreba kredita v diskont-

Otvoritev Mariborskega tedna

Takoi prve dni nad vse odličen obisk in uspeh tedna

Pogumno dejanje je bilo, ko je Maribor priredil pred petimi leti svoj I. mariborski teden. Razni črnogledi in zakerknjeni pesimisti so takrat nastopili in prorokovali, da mariborski teden ne bo imel uspeha. A že prvo leto so morali utihnuti ti pesimisti, danes po petih letih, pa je uspeh Mariborskega tedna že tako trdno zagotovljen, da se tudi nekdanji pesimisti nočejo več spominjati svojih nekdanjih slabih prorokovanj.

Novo življenje vnaša v našo severno prestolnico Mariborski teden in tega se tudi mariborsko prebivalstvo zaveda. Zato je tudi za prvi jubilej Mariborskega tedna okrasilo svoje hiše, vse mesto pa je izredno živahno in razgiban. Maribor se je zavedal svoje pomembnosti otvoritve V. mariborskega tedna.

Otvoritev sama se je izvršila na še bolj slovesen način ko običajno. Na razstavišču so se zbrali zastopniki mariborskega in štajerskega gospodarskega in kulturnega življenja, na čelu vseh general Milenkovič kot zastopnik pokrovitelja Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Ko je godba odigrala državno himno, je pozdravil vse odlične goste bivši mariborski župan in predsednik Mariborskega tedna dr. Lipold. Posebno toplo je pozdravil podbana dr. Majcena kot zastopnika trg. ministra in bana dr. Natlačena, podpolkovnika Briča kot zastopnika vojnega ministra, podpolkovnika Nikoljica kot zastopnika komandanta armije, škofa dr. Tomažiča, župana dr. Juvana, komisarja Zbornice za TOI dr. Logarja ter celo vrsto drugih zastopnikov uradov in oblasti ter številno navzočne poslance in senatorje.

Toplo je pozdravil tudi zastopnike naših gospodarskih organizacij, tako biv. predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina, predsednika velesejma Ivana Bonača, predsednika Zveze obrtnih društev Urbasa iz Ljubljane, predsednika mariborskega združenja Pinterja in druge.

Nato je očrtal na kratko pomen Mariborskega tedna za Maribor in za slovensko narodno gospodarstvo, zlasti pa naglasil, da je Mariborski teden izraz optimizma in skupnega hotenja vsega Maribora. Nato je podal dr. Lipold kratak pregled vseh razstav na Mariborskem tednu. Predvsem je omenil obrtniško razstavo, posebno razstavo »Zena v obrtu« ter bogato tekstilno in industrijsko razstavo, ki izpricuje, da naš Maribor po pravici ime slovenskega Manchestra. Posebnost letošnjega tedna je gasilska razstava, ki jo je priredilo mariborsko gasilstvo ob svoji 65 letnici. Nadalje je opozoril na razstavo mariborskega Aerokluba, na filateliščno razstavo, pa razstavo slik in stekla, na razstavo Gvajčevih del in na razstavo kmetijskega oddelka.

Na koncu se je spominjal vseh, ki so pripomogli Mariborskemu tednu k uspehu. Nato je izrekel vdanost in ljubezen Mariborčanov do kralja Petra II. in do vsega kraljevskega doma.

Delavci odpovedali kolektivno pogodbo s TPD

Zveza rudarjev Jugoslavije, Jugoslovanska strokovna zveza ter Narodno strokovna zveza, v katerih so organizirani skoraj vsi rudarji (trboveljskih revirjev, so poslale Trboveljski premogokopni družbi dopis, v katerem sporočajo, da odpovedujejo kolektivno pogodbo, ki preneha veljati s prvim novembrom. Z novo pogodbo bodo skušali doseči rudarji večjo zaposlitev in pa zboljšanje mezd.

3000 železniških delavcev odpuščenih v Sloveniji

Nedeljski »Slovenec« poroča, da je železniško ravateljstvo v Ljubljani zaradi prenizko odmerjenih kreditov za progovno delavstvo izdalo naslednje ukrepe: 3000 pogodbenih in sezonskih delavcev se takoj odpusti, v sig-

nalni postaji se ustavi do nadaljnega vse delo ter pride zaradi tega okoli 100 delavcev ob služke, vsemu ostalemu progovnemu delavstvu pa se zniža število delavnih dni od 25 na 18 dni mesečno, to je za dva dni manj, kakor pa jamči delavski pravilnik.

»Slovenec« dostavlja tej vesti, da je prepričan, da bo šef vlade z energično pomočjo obeh slovenskih ministrov ukrenil, da se ta odredba prekliče. Ko izrazimo isto upanje in prepričanje, pa tudi dostavljamo, da je treba tudi za bodoče preprečiti takšne ukrepe, ki morajo nad vse razburiti vse prizadeto delavstvo, ki pa stvarno prav gotovo niso utemeljeni, kajti delavcev pri železnicah prav gotovo ni preveč!

Izvož v Italijo dovoljen od slej samo za devize

V sobotni številki smo objavili sklep finančnega ministra, da morajo izvozniki blaga v Italijo opraviti svoja potrdila o zavarovanju valute v svobodnih zdravih valutah, od katerih pa morajo ponuditi eno četrtino Narodni banki. Sklep finančnega ministra je logična posledica naziranja italijanske vlade, da so z izvajanjem sankcij izgubili veljavnost tudi klirinški dogovori.

Se nadalje pa morajo vplačevati v klirinški račun uvozniki blaga iz Italije, ker je pač to edin način, da bodo naše stare terjatve v Italiji plačane. Zato bo tudi Narodna banka še nadalje izdajala izvoznikom na stare avize klirin-

skih in lombardnih kupčijah pa 206.2 milj. fr. Kritiča obtoča bankovcev v višini 1246 milj. frankov in drugih obvez na pokaz v višini 373 milj. fr. v zlatu in zlatih dezah dosega 88.66%.

Občni zbori

XIII. redni občni zbor tovarne ogledal in brušenega stekla »Krištak«, d. d. v Mariboru bo dne 13. avgusta ob 15. uri v prostorih Zadrudne gospodarske banke z običajnim dnevnim redom. Delnice treba založiti 6 dni pred občnim zborom pri Zadrudni gospodarski banki v Ljubljani ali pri njeni podružnici v Mariboru.

Uvajali pa bodo z izdatno reklamo Dolničar & Richter LJUBLJANA

Beasedo je nato povzel pomočnik dr. Majcena. Ustanova Mariborskega tedna je postala že tradicionalna in pogrešali bi jo, če bi je ne bilo. Poseben pomen ima Mariborski teden, ker je prirejen na meji in na eksponirani točki. S priznanjem treba reči, da po kakovosti Mariborski teden ne zaostaja za drugimi velesejmi. Pozitivna vrednost Mariborskega tedna pa je tudi v tem, da ohranja pokrajinske posebnosti in da v plemeniti tekmi pokaže najboljšo svoje pokrajine.

Cestita prirediteljem Mariborskega tedna v imenu trg. ministra in bana dr. Natlačena. Ko je še čestital prirediteljem škof dr. Tomažič, je povabil dr. Lipold vse k ogledu tedna. Gostje so si na to ogledali Mariborski teden in vidno zadovoljni zapuščali posamezne razstavne oddelke.

Obisk na tednu je bil že prvi dan odličen, naravnost naval pa je bil v nedeljo. Se večji uspeh ko prejšnji je V. mariborski teden. Obiščite ga!

Med Jugoslavijo in Turčijo je bil sklenjen začasni trgovinski sporazum.

Stino škodo je napravilo neurje v hmeljskih nasadih v okolici Zateca na Češkoslovaškem. Posebno plemeniti hmelj je trpel škodo čenijo na 20 milijonov Kč. Po podatkih nemškega združenja hmeljarjev v Zatecu je vinar uničil okoli 60.000 hmeljskih rastlin. Za obnovitev nasadov primanjkuje delavcev in bodo zato hmeljarjem v pomoč poslani vojaški oddelki.

Zunanja trgovina

Med Romunijo in Italijo se bodo v najkrajšem času začela trgovinska pogajanja.

Ske nakaznice, ki jih bodo lahko kupovali na domačih borzah uvozniki, s katerimi bodo mogli poravnati polovico svojih starih obveznosti za uvoz blaga iz Italije.

Tendencia na svetovnih žitnih trgih je čvrsta

Iz poročila »Jugoslov. Kurirja« posnemamo:

Cene pšenice so na ameriskem trgu poskočile za 10 centov že v začetku julija. Najnižja cena pšenice v Ameriki je bila v avgustu 1931, ko je znašala le 43 centov za bušelj (27 kg). Leta 1932, se je dvignila na 44 centov, a leta 1933. je dosegla 115 centov. Sedaj velja pšenica približno en dolar. Tudi cena koruze se je dvignila ter je koncem prejšnjega meseca znašala 66 centov. Ta dvig je posledica ameriške suše. Cena kanadske pšenice se je dvignila na 94, dočim je znašala prejšnji mesec samo 82 centov za bušelj.

V dobrih letih je znašala proizvodnja pšenice v Ameriki od 800 do 900 milijonov bušljev, letos pa se ceni le na 614 milijonov bušljev. Ker znaša notranja potrošnja okoli 640 milij. bušljev, za seme in rezerve pa potrebuje Amerika še okoli 125 milijonov bušljev, bodo morale Združene države Severne Amerike letos uvoziti okoli 80 milijonov stotov pšenice.

Tudi v Kanadi je letos padla proizvodnja pšenice in meslo 400 milijonov bušljev v dobrih letih, bo letos pridelala samo od 220 do 260 milijonov. Kanada bo letos doživela najslabšo letino v zadnjih letih. Izvoz Kanade ne bo letos znašal več ko 100 do 150 milijonov bušljev.

Po statistiki mednarodnega poljedelskega urada v Rimu bo dala letošnja žetev pšenice okoli 416 milijonov stotov, od katerih bodo pridelale države uvoznice 295 milijonov stotov, države izvoznice (brez Rusije) pa 121 milijonov stotov. Računa se, da bodo imele Romunija, Jugoslavija in Madžarska za izvoz okoli 20 milijonov stotov, trikrat več, kakor so te države izvozile pšenice lani. V Rusiji ni žetev najboljša. V južnih krajih je sicer žetev srednja, ob Volgi in Uralu pa je zaradi suše zelo zaostala. Rusija za to ne bo mogla vreči na trg večjih količin pšenice.

Ker pa so skoraj vse evropske države vezane z medsebojnimi klirinškimi dogovori, ne bodo mogle prodajati svojih viškov pšenice proti svobodnim izvozom in zato tudi ne bodo mogle vplivati na cene na velikih svetovnih trgih.

Tudi v azijskih državah in v Avstraliji ni žetev pšenice najboljša. Edino Japonska bo mogla iz Mandžurije izvoziti nekaj žita za azijske trge. V Avstraliji je dala zaradi suše žetev pšenice slab rezultat in so se njene rezerve znižale od 36 na 13 milijonov bušljev.

Na podlagi vseh teh poročil se more sklepati, da bo mogoče letos znatno znižati pšenične rezerve na svetu in ker je cena pšenice čvrsta, se bo popravilo tudi splošno svetovno gospodarstvo.

Dobave - licitacije

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do dne 7. avgusta ponudbe za dobavo 2.700 kg cina; do 8. avgusta za dobavo stroja za rezanje narozna na vijake; do 9. avgusta za dobavo voščenega platna, izolirne vrvice, registrirane papirja, lanene jadrnine ter sukanca.

Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 7. avgusta ponudbe za dobavo različnih barv in materiala za pleskanje ter parketov.

Uprava 1. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 7. avgusta ponudbe za dobavo 5.500 kg železne ali jeklene pločevine; do 10. avgusta za dobavo 700 m² bukovih desk in do 18. avgusta za dobavo firneža, cinkovega belila, raznega laka ter sikativna.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 6. avgusta ponudbe za dobavo stekla za okna, ovojnega papirja in papirnih vrečic, raznega orodja, usnjenege šivalnega jermena, ribaric, sirkovih metel, čopičev, amonikaja ter lepila.

LICITACIJE

Dne 12. avgusta bo pri Direkciji pošte, telegrafa in telefona v Splitu ofertna licitacija za nabavo večje množine različnih tiskovin.

Seno, slama in oves za vojaštvo za Slov. Bistrico bo nakupovala vojaška komisija pri intendantskem skladišču v Mariboru.

Dne 6. avgusta bo pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo raznega sanitetnega materiala.

Dne 8. avgusta bo pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo različnih ventilov; dne 11. avgusta za dobavo raznega papirja in pisarniških potrebščin.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Že v 24 urah

barva, plešira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobji in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere. suš. mong. in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Doma in po svetu

Kralj Edvard VIII. bo odpotoval v Dalmacijo skozi Gorenjsko in se bo najbrže ustavil tudi na Bledu. Kakor hitro je bila objavljena vest, da bo angleški kralj prebil počitnice v Dalmaciji, so začeli vsi angleški listi objavljati dolge članke o Dalmaciji in o njenih lepota. Brez dvoma bodo ti članki, še bolj pa bivanje angleškega kralja, privabili v Dalmacijo ogromno število angleških turistov. Za razvoj tujškega prometa v Dalmaciji bo tako imel angleški kralj gotovo največje zasluge od vseh.

Kentski vojvoda in vojvodinja prideta v kratkem na Bled, kjer bosta gosta kneza-namestnika Pavla, nakar odpotujeta v Dalmacijo, kjer bosta počakala na angleškega kralja Edvarda VIII.

Izvršni odbor JNS je sklenil, da se bo stranka v vseh banovinah udeležila občinskih volitev. Svojim zastopnikom v skupščini in senatu je naročila, da se v obeh zastopih zavzamejo za tajne volitve pri obč. volitvah.

Stjepan Zagorac, dolgoletni narodni poslanec, ki je zastopal Hrvatsko dolgo vrsto let tudi v budimpeštanskem parlamentu, je umrl v starosti 68 let v Zagrebu.

V Ljubljani je umrl krojaški mojster Ivan Kersnič, ki si je pridobil velike zasluge za napredek obrtniških organizacij. Ljubljanski obrtniki so ga zato tudi v velikem številu spremlili na njegovih zadnjih poti.

Subotička železniška direkcija se bo vendarle preselila v Beograd. Mesto direkcije pa dobi Subotica. Oddelek za kontrolo dohodkov državne železnice, ki ima 600 uradnikov, da Subotica materialno ne bo nič izgubila.

Monopolska uprava je odpravila omejitve v prodaji cigaretnega papirja in morejo trafikanti prodajati cigaretni papir tudi brez istočasne prodaje tobaka. Zakaj je bila prodaja cigaretnega papirja omejena, sploh ne razumemo, ker se je s tem samo navajalo ljudi, da se poslužujejo vtihotapljenega papirja.

4000 hiš v Zagrebu je še brez električne razsvetljave.

Louis Blériot, znani konstruktor aeroplanov, ki si je s svojim prvim preletom čez Rokavski zaliv v l. 1909. pridobil nesmrtno slavo, je umrl v Parizu, zadet od kapi v svojem 64. letu.

Olimpijske igre so bile v soboto, ko je bil prenesen olimpijski ogenj v Berlin, slovesno otvorjene od Hitlerja. Pri otvoritvi so bili navzočni zastopniki 53 narodov. V sprejedu tekmovalcev je bilo skoraj 7000 sportnikov. Jugoslovanska skupina je štela 120 mož in v svojih lepih državnih dresih napravila zelo ugoden vtis. Jugoslovani niso pozdravljali s hitlerjevskim pozdravom, dočim se je večina sportnikov odločila za ta pozdrav.

Olimpijske igre so se začele. Prve olimpijske kolažne so dobili Nemci, Finci in Amerikanci. Jugoslovani so do sedaj slabo odrezali in nekateri niso dosegli niti minimalnih pogojev za udeležbo na tekmah.

Skladišče berlinskih gledališč, v katerem se hranijo kulisne in del garderobe vseh berlinskih gledališč, je pogorelo. Pri tem je pogorel tudi ves notni material, vsi kostumi in vse dekoracije Baranovičevega dela »Licitarsko srce«, s katerim so nastopili v Berlinu člani zagrebškega gledališča in dosegli z njim velikanski uspeh.

V španskih vodah je zbranih že 70 tujih vojnih ladij, med njimi 35 angleških.

Nemško časopisje je začelo sedaj odkrito pisati v korist španskih upornikov.

V Maroko je zopet prišlo več italijanskih letal za upornike.

Koncem junija 1936 je znašalo število radio-predplačnikov v Švici nad 434.000. V Švici pride torej na vsakega 10. prebivalca en radio-aparat.

964 trgovcev z opijem je bilo v zadnjih 6 mesecih kaznovanih s smrtno kaznijo na Kitajskem.

Tržna poročila

Gospodarska Sloga o cenah pšenice in ovs

V Požegi je bil sestanek okrajnih zaupnikov Gospodarske sloge. Na sestanku je bilo sklenjeno: pšenica se ne sme v nobenem primeru prodajati izpod 120 din za metrski stot, kakor je bilo to že sklenjeno na žitni konferenci v Vinkovcih. Oves pa se ne sme prodajati izpod 100 din za metrski stot. Da se bo ta sklep tudi izvajal, bo okrajni odbor kontroliral dovoz in prodajo pšenice. Če bi se pripetilo, da bi nedisciplinirani kmetovalci prodajali žito izpod določenih cen, potem se bodo v vaseh dotičnih kmetov postavile straže, ki sploh ne bodo pustile, da bi kupci prišli v vas. Prav tako pa iz teh vasi ne bodo dopustili nobenega izvoza pšenice in ovs. Kakor se vidi iz teh sklepov, nastopa Gospodarska sloga že čisto kot prava oblast.

Mariborski živinski trg

Na sejem dne 28. 7. je bilo prigianih 19 konj, 16 bikov, 154 volov, 432 krav in 31 telet, skupaj 652 glav živine.

Povprečne cene so bile: debeli voli 3'30-3'90, poldebeli voli 3'75 do 3'20, plemenski voli 2'80-3'50, bikji za klanje 2'30-2'80, klavne krave, debele 2'25-2'75, plemenske krave 2'50-3', krave za klobasarje 1'75-2', molzne krave 2-2'75, breje krave 2'80-3'20, mlada živina 3-3'50, teleta 3'50 do 4'50 dinarjev za 1 kg žive teže. Prodanih je bilo 330 komadov.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8-10, II. vrste 6-8, meso od bikov, krav, telic 4-6, telečje meso I. vrste 8-10, II. vrste 5-6, svinjsko meso, sveže 8-12 dinarjev za 1 kilogram.

Evropska žetev hmelja

Po podatkih Mednarodnega zavoda za hmelj se pričakuje, da bo pridelala Češkoslovaška več hmelja ko lani. Nemčija bo imela okoli 300.000 metrskih stotov hmelja. Jugoslovanska in francoska žetev bosta enaki lanski. Tudi kvalitativno bo letošnja evropska trgateg hmelja dala enak rezultat ko lani. V Združenih državah Severne Amerike pa se ceni hmeljska letina za okoli 150 tisoč centov nižje ko lani.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 5. avgusta. 12.00: Šramli in podobne skupine (plošče) — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Operna glasba (Radijski orkester) — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Otroška ura (ga. Ci-

mila Škerlj-Medvedova) — 20.10: Zdravniška ura (dr. Ivo Pire) — 20.30: Vijolinjski koncert Petra Freunda iz Novega Sada, pri klavirju: Tereza Freund — 21.15: Akademski pevski kvintet — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.20: Prenos plešne glasbe iz Park hotela na Bledu.

Četrtek, dne 6. avgusta. 12.00: Češke in slovaške narodne (plošče) — 12.45: Poročila, vreme —

13.00: Čas, obvestila — 13.15: Jugoslovanska glasba (Radijski orkester) — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Uvod v prenos — 20.00: Prenos iz Salzburga — 21.40: Nekaj koračnic (na ploščah) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Prenos iz Berlina: Poročilo o olimpijskih igrah (g. Ciril Soukal) — 22.30: Operetna glasba (Radijski orkester).

Upravni svet in ravnateljstvo Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani naznanjata, da je preminul danes njegov podravnatelj, gospod

Jvan Hieng

Pogreb se bo vršil 5. t. m. ob 17 izpred mrtvaške veže državne bolnice.

Pokojniku, ki si je stekel s svojim požrtvovalnim in neumornim delom nevenljivih zaslug za procvit zavoda, ohranimo trajen in časten spomin!

LJUBLJANA, dne 3. avgusta 1936.

Uradništvo Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani javlja tužno vest, da je umrl danes po kratki in mučni bolezni njegov dobi tovariš, podravnatelj, gospod

Jvan Hieng

Pogreb se bo vršil 5. t. m. ob 17 izpred mrtvaške veže državne bolnice.

Blagega tovariša ohranimo v trajnem spominu!

LJUBLJANA, dne 3. avgusta 1936.